

Kitab Daniel - Nomer Patang Puluh Telu

Miwahake Simbolisme Kecemerlangan Sing Ngrusak ing Ramalan Alkitab

Jeff Pippenger

2024-01-07

Panandhane Paulus ngenani Rum pagan minangka kakuwatan kang nahan kapapaan supaya ora munggah dadi kuwasa ing taun 538, dadi paseksi kang dingerteni déning William Miller, kang netepaké menawa “kang saben dinane,” ing kitab Daniel, nggambarake paganisme. Kerangka William Miller dhedhasar marang loro kakuwatan kang ndadekake karusakan, yaiku paganisme kang banjur diterusake déning kapapaan. Panemuan William Miller kang paling wigati kanggo ndhukung kerangka mau yaiku paseksene Paulus ing 2 Tesalonika, bab kaping loro, ing ngendi Paulus negesake manawa pepalang marang kapapaan, kang disebabake déning Rum pagan, bakal disingkirake, supaya “wong duraka” bisa dipasrahake ana ing padalemané Allah, kanthi nduduhake awake dhewe manawa dheweke iku Allah.

Ing kitab Daniel, pralambang “kang saben dinane” sing makili kapercayan kapir tansah diterusake déning sawijining pralambang kapausan, manawa iku diwakili minangka panerak sing ndadèkaké sepi utawa nistha kang ndadèkaké sepi. Nanging ing pepèngeté Kristus marang para wong Kristen ngenani pengepungan lan karusakaning Yérusalèm sing kelakon sajroning telung setengah taun wiwit taun 66 nganti 70 Masehi, Kristus nyebut “nistha kang ndadèkaké sepi, kang wis kawedharaké déning nabi Daniel” minangka tandha tumrap para wong Kristen sing ana ing Yérusalèm supaya enggal mlayu. Sajarah negesaké yèn tandha iku dudu pralambang Roma kapausan, nanging Roma kapir. Tandha iku kudu dingertèni déning wong-wong setya, manawa padha arep nyingkiri pengepungan lan karusakan mau. Apa “nistha kang ndadèkaké sepi, kang wis kawedharaké déning nabi Daniel,” iku pralambang Roma kapir, utawa Roma kapausan?

Mulané, manawa kowé padha weruh panistaning karusakan, kaya kang wus kaandika déning nabi Dhaniel, ngadeg ana ing panggonan suci, (sing maca, muga mangertèna: mula wong-wong kang ana ing Yudéa padha mlayua menyang ing pagunungan; sing ana ing payon aja mudhun kanggo njupuk apa-apa saka ing omahé; mengkono uga sing ana ing pategalan aja bali kanggo njupuk sandhangané. Nanging cilakané para wong wadon kang lagi meteng lan kang lagi nyusoni ing dina-dina iku! Nanging padha ndedongaa supaya anggonmu mlayu aja tumeka mangsa bedhidhing, lan aja tumiba ing dina Sabbath; awit nalika iku bakal ana kasangsaran gedhé, kang ora ana tandhingané wiwit saka wiwitaning jagad nganti saiki, lan ora bakal ana manèh. Lan saupama dina-dina iku ora disepetaké, mesthi ora ana siji daging waé kang bakal slamet; nanging marga saka para pinilih, dina-dina iku bakal disepetaké. Matius 24:15–22.

Ibu White maringi katrangan ngenani kepriyé pepéling iki kaleksanan ing sajarah karusakan Yerusalem wiwit taun 66 nganti 70 M, lan panjenengané netepaké yèn gendera, utawa panji-panjiing wadya Roma, iku dadi pratandha tumrap para wong Kristen sing isih ana ing

Yerusalem supaya padha mlayu. Mulané, apa “nistha kang njalari kasirnan, kang kapratelakaké déning nabi Daniel,” iku Roma kapir, utawa Roma kapausan, kaya dene Miller ngadegaké kerangka panemuné?

William Miller katuntun kanggo mangertèni loro wujuding Roma (Roma pagan kang banjur diterusaké déning Roma kapapaan), nanging déning sajarah ing jaman kang dipanggoni, dhèwèké kapeksa nganggep loro karajan iku minangka siji karajan. Lan mesthi waé, loro-loroné pancèn siji karajan, nanging uga makili rong karajan kang silih nyusul. Amarga kapeksa déning sajarah kenabian taun 1798, Miller kudu mbahas Roma utamané minangka siji karajan. Ing taun 1798, Miller pracaya yèn Rawuhipun Kristus kaping Kalih kira-kira isih rong puluh lima taun ing mangsa ngarep. Panjenengané mangerténi kanthi temen yèn Roma kapapaan wis nampani tatu pati ing taun 1798. Kanggo Miller, ora ana karajan-karajan kadonyan liyané kang bakal nyusul Roma kapapaan, awit Kristus wus arep rawuh malih.

Ing sajarah nalika Miller dumunung, piyambakipun mangertos bilih reca ing Daniel pasal kalih nggambaraken sekawan karajan kadonyan, awit mekaten punika ingkang dipunseksenaken déning Daniel.

Lan karajan kang kaping papat bakal kuwat kaya wesi; awit wesi ngreremuk lan nelukaké sakehing prakara; lan kaya wesi kang ngreremuk kabèh iku, mangkono uga karajan iku bakal ngreremuk lan nglebur. Dene déné kowé weruh sikil lan driji-drijiné, sapérangan saka lemah liaté tukang grabah lan sapérangan saka wesi, karajan iku bakal kabagek; nanging ana ing sajroné bakal ana sapérangan saka kakuwatané wesi, marga kowé weruh wesi iku kacampur karo lemah liat kang teles. Daniel 2:40, 41.

Miller mangertos bilih namung wonten sekawan karajan, lan karajan kaping sekawan tuwin pungkasan punika inggih Roma, ingkang miturut sejarah dipunmangertosi déning piyambakipun minangka Roma kapir lajeng dipunlajengaken déning Roma kapausan. Karajan kaping sekawan, miturut Miller lan selaras kaliyan pangandikanipun Daniel, punika “kapérang”; nanging tumrap Miller, pepérangan punika namung nggambaraken pambéda antawisipun aspek harfiah lan aspek rohani saking karajan Roma. Piyambakipun leres, nanging pangertosanipun taksih winates.

Miller ora mangertèni yèn pamérangan Roma kapir lan Roma kapausan iku dhasaré ana ing pamérangan sing Paulus kasurung déning Gusti kanggo mratelakaké. Paulus (lan Yohanes Pembaptis) mratelakaké yèn ing mangsa wektu salib, prakara literal kudu ngalih dadi rohani. Tanpa pangerten iku, Miller kapeksa nampa yèn Roma sajatiné iku siji karajan sing nduwèni rong tahap. Lan mesthiné, panemune bener (nanging winates). Panjenengané ora bisa ndeleng yèn Roma rohani dilambangaké déning Babul literal, amarga Roma rohani (kapausan) iku uga Babul rohani.

Babel harfiah, minangka karajan pisanan saka patang karajan ing Daniel pasal loro, bakal dados pralambang tumrap karajan kaping papat, awit kang pisanan tansah dados pralambang tumrap kang pungkasan. Roma kapir sampun dipralambangaken déning Babel, nanging Roma kapir lan Babel kaloronipun sami dados pralambang tumrap Roma rohani

(kapapahan). Mila kapapahan punika dados karajan kaping gangsal, lan punika dipunlambangaken déning Babel. Punika minangka salah satunggaling dhasar utama margi punapa Sister White mbandhingaken panangkaranipun Israèl harfiah ing Babel salebeting pitung dasa taun, kaliyan panangkaranipun Israèl rohani ing Babel rohani salebeting sewu kalih atus sawidak taun.

“Pasamuwaning Allah ing bumi sajatine padha ana ing panangkaran sajrone mangsa dawa panganiaya kang tanpa kendhat iki, kaya dene para putraning Israèl padha katangkar ing Babil nalika mangsa pembuangan.” Prophets and Kings, 714.

Mula Miller ora nemoni kasusahan apa-apa nalika ijol-ijolan antarané panggenapan-panggenapan wangsit sing luwih cetha nuding marang Roma kapir, karo Roma kepausan. Kita bakal maringi tuladha-tuladha bab iki sajroning lampahing pawicantenan iki, nanging manawa kita mangertèni yèn Miller nyumurupi Roma kapir lan Roma kepausan minangka siji karajan, kita bisa mangertèni sebabé Miller ora nemoni alangan apa-apa nalika Gusti Yésus nyebut “nistha kang njalari karusakan, kang wis dipangandikakaké déning Nabi Daniel,” minangka panggenapan Roma kapir, déné isih mangertèni yèn ungkapan “nistha kang njalari karusakan” ing kitab Daniel iku minangka pralambang Roma kepausan. Miller ora bisa nyumurupi telung kakuwasan kang ngrusak, lan marga saka iku, kerangka wangsité winates, senadyan trep.

Nanging, piyé anggoné kita kudu mangertèni bedané panggenapan sajarah taun 66 M, nalika Roma kapir ngadegaké panji-panji standaré ana ing plataran suci Pedalemané Allah minangka panggenapané ramalan Kristus? Apa “nistha kang ndadèkaké karusakan, kang kasabdakaké déning Nabi Daniel,” iku sawijining pralambang saka Roma kapir utawa Roma kepausan? Wangsulun tumrap pepeteng prakara iku satemené prasaja, manawa panjenengan ngakoni ana telung kakuwatan kang ndadèkaké karusakan, dudu mung loro. Kita kuduné miwiti saka katrangan Sister White ngenani panggenapané ramalan Kristus bab karusakané Yérusalèm.

Ing panyaliban Sang Kristus déning wong-wong Yahudi, kacakup karusakané Yerusalem. Getih kang kawutah ing Kalvari iku dadi bobot sing nglelebaké wong-wong mau menyang karusakan, kanggo donya iki lan kanggo donya kang bakal teka. Mangkono uga bakal kelakon ing dina pungkasan kang agung, nalika paukuman bakal tumiba marang wong-wong sing nampik sih-rahmaté Allah. Kristus, watu sandhungané wong-wong mau, ing wektu iku bakal katon marang wong-wong mau kaya gunung pambales. Kamulyaning pasuryané Panjenengané, kang tumrap wong mursid iku urip, tumrap wong duraka bakal dadi geni kang ngentekaké. Amarga katresnan kang ditampik, sih-rahmat kang diremehake, wong dosa bakal dirusak.

“Kanthi akèh pralambang lan pepéling kang bola-bali, Gusti Yésus nedahaké apa kang bakal dadi akibaté tumrap wong-wong Yahudi awit padha nampik Putraning Allah. Ing tembung-tembung iki Panjenengané lagi ngandikani kabèh wong ing saben jaman kang ora gelem nampani Panjenengané minangka Juru Slameté. Saben pepéling iku kanggo wong-wong mau. Padaleman Suci kang dinajisaké, anak lanang kang ora manut, para

panggarap kebon anggur kang palsu, para tukang bangunan kang ngremhaké, kabèh iku nduwèni padanané ing pengalaman saben wong dosa. Kajaba yèn dhèwèké mratobat, paukuman kang wis dipralambangaké déning kabèh iku bakal dadi pandumané.” The Desire of Ages, 600.

Nalika Paulus mratelakaké peralihan saka kang harfiah menyang kang rohani, panjenengané mratelakaké yèn iku dumadi sajrone mangsa salib, lan prelu kacathet yèn karusakan Yerusalem harfiah kagandhèng kanthi langsung karo salib. Karusakan Yerusalem harfiah, kang sapisan kapisan ditindakaké déning Babilon harfiah, katindakaké kanggo pungkasan kaliné déning Roma harfiah, awit Gusti Yesus tansah nggambarake pungkasan kanthi wiwitan. Pangidak-idakan papan suci lan wadya, kang diwiwiti déning kakuwatan kapir Babilon, dipungkasi déning kakuwatan kapir Roma.

Pangidak-idakan rohani marang Yérusalèm rohani kasampurnakaké déning Roma kapapan, lan kaloro mangsa pangidak-idakan iku (harfiah lan rohani) padha nggambaraké pangidak-idakan marang umaté Allah déning kakuwatan katelu kang ndadèkaké kasirnan, kang sajroning tegesé Roma sinebut Roma modhèren.

Ana telung kakuwasan kang ndadèkaké karusakan lan siji-sijiné nganiaya umaté Allah. Naga paganisme, banjur kéwan saka segara yaiku Katulikisme, lan sawisé iku kéwan saka bumi yaiku Amérika Sarékat (nabi palsu). Paganisme dilambangaké déning manéka kakuwasan pagan kang nginjak-injak Israèl harfiah. Papalisme banjur nginjak-injak Israèl rohani sajroning sèwu rong atus suwidak taun wiwit taun 538 nganti 1798. Uni telu-lapis saka naga, kéwan, lan nabi palsu iku yaiku Roma modhèren lan iku uga nginjak-injak umaté Allah sajroning “jam” krisis hukum Minggu. Telung kakuwasan kang ndadèkaké karusakan, yaiku naga, kéwan, lan nabi palsu, uga dilambangaké minangka Roma pagan, Roma kapausan, lan Roma modhèren.

Miturut Wahyu pitulas, paganisme iku papat ratu kang kapisan; ratu kang kalima iku kapausan; lan ratu kang kaping nem, kaping pitu, lan kaping wolu iku pasamuwan telu-lapis saka Roma modern.

Lan ana pitu ratu: lima wus tiba, lan siji isih ana, lan sijiné durung teka; lan manawa panjenengané teka, panjenengané kudu tetep mung sedhéla. Lan kéwan galak kang biyèn ana, lan saiki ora ana, iya panjenengané iku kang kawolu, lan asalé saka kang pitu, lan lumebu ing karusakan. Wahyu 17:10, 11.

Miturut Daniel pasal loro, paganisme iku nyakup kabèh papat karajan, wiwit saka Babilon harfiah nganti Roma harfiah. Babilon rohani yaiku kapausan (sirah emas), lan persatuan rangkap telu saka naga, kéwan iku, lan nabi palsu (Roma modern), kaéwujud déning persatuan rangkap telu saka Medo-Pèrsia rohani, Yunani rohani, lan Roma rohani (kang tatuné kang matèni wis waras).

Nalika Gusti Yésus nyebut “nisthaning karusakan, kang kaandika déning nabi Daniel,” Panjenenganipun lagi nemtokaké sawijining “tandha” tartamtu sing kudu dimangertèni

déning umat Kristen ing saben telung Roma kuwi. Roma kaping, Roma kapausan, lan Roma modhèren kabèh padha nganiaya umaté Allah. Panganiaya iku sacara profetik dilambangaké minangka ngidak-idak pasucèn lan wadya. Gusti Yésus maringi pepéling bab nyedhaké panganiaya mau kanggo saben telung mangsa panganiaya kasebut. Nalika “tandha” saka wewenangé Roma dipasang ana ing sajroning pasucèn, wektu kanggo mlayu saka Yérusalèm wis tekan. Gusti Yésus ora nggunakaké ungkapan Daniel bab “nisthaning karusakan” minangka pralambang saka sawijining kakuwasan kadonyan, nanging minangka pralambang saka tandha sing kudu dimangertèni déning umat Kristen.

“Gusti Yesus nyatakaké marang para murid sing padha ngrungokaké paukuman-paukuman sing bakal tumiba marang Israèl sing murtag, lan mligi paukuman pambalesan sing bakal nekani wong-wong mau marga saka panampik lan panyalibané marang Sang Mesias. Tandha-tandha sing cetha tanpa kasamaran bakal ndhisiki klimaks kang nggegirisi iku. Wektu sing ngedab-edabi bakal rawuh kanthi ndadak lan cepet. Lan Sang Juruwilujeng ngélingaké para pandhèrèké: ‘Mulané, manawa kowé padha weruh barang nistha kang njalari karusakan, kang wus diandika déning Nabi Dhaniel, ngadeg ana ing panggonan suci, (sing maca, mangertia:) muga wong-wong sing ana ing Yudéa padha mlayu menyang pagunungan.’ Matius 24:15, 16; Lukas 21:20, 21. Nalika panji-panji brahala kagungané wong Rum bakal dipasang ana ing lemah suci, kang ngluwihi sawetara stadia ing sanjabaning témbok kutha, mula para pandhèrèk Kristus kudu ngupaya kaslametan kanthi lumayu. Nalika tandha pepéling iku katon, wong-wong sing arep uwal aja nganti ngundha babar pisan. Ing saindhenging tanah Yudéa, uga ing Yérusalèm dhéwé, pratandha kanggo mlayu kudu enggal-enggal diturut. Sapa waé sing kebeneran ana ing payon omah aja mudhun menyang njero omahé, sanadyan mung kanggo nylametaké bandha-bandha sing paling aji. Wong-wong sing lagi nyambut gawé ana ing pategalan utawa kebon anggur aja nganggo wektu kanggo bali njupuk klambi njaba sing ditanggulaké nalika lagi makarya ana ing panasé awan. Wong-wong mau aja nganti kendhat sanajan mung sedhéla, supaya aja kasangkut ing karusakan umum iku.”
The Great Controversy, 25.

Ing pethikan punika, Sister White ngenali “abomination of desolation” minangka “tandha sing ora bisa kliru,” kang dipratandhakaké déning “panji-panji brahala wong Rum,” kang diadegaké déning wong-wong mau “ing lemah suci” saka papan suci. Gusti Yesus boten migunakaké “abomination of desolation” kanggé makili salah siji kakuwatan Rum pagan utawi Rum kapausan, nanging minangka sawijining “tandha.” Nalika “tandha” punika dipasang ing lemah suci saka Padaleman Suci, para tiyang pitados ing Sang Kristus kedah mlayu saking Yerusalem “supados aja kalibet ing karusakan umum.” Sister White lajeng nerusaké luwih tebih manèh ing pérangan pethikan ingkang sami lan ngenali bilih wangsit Sang Kristus ingkang nandhani karusakan punika gadhah luwih saking satunggal panggenapan.

“Ramalané Sang Juru Slamet ngenani panindakane paukuman marang Yérusalèm bakal nduwèni kaleksanan manèh, kang karusakan kang nggegirisi mau mung dadi wewayangan samar waé. Ing nasibé kutha pilihan iku kita bisa nyumurupi paukumaning

sawijining jagad kang wis nampik sih-rahmate Gusti Allah lan ngidak-idak angger-anggeré. Peteng banget cathetan kasangsaran manungsa kang wis diseksèni bumi sajroning abad-abad dawa kebak kaluputan. Ati dadi lara, lan budi dadi sayah nalika nimbang-nimbang iku. Nggegirisi tenan akibaté nampik panguwasaing Swarga. Nanging ana sawijining pemandhangan kang luwih peteng manèh kang kaandharaké ana ing wahyu bab mangsa ngarep. Cathetan jaman biyèn,—iring-iringan dawa saka geger, pasulayan, lan révolusi, ‘perangé wong perang ... kanthi swara kang gegap-gempita, lan sandhangan kang kagulung ing getih’ (Yesaya 9:5),—apa tegesé kabèh iku manawa dibandhingaké karo kaélokkan nggegirisi ing dina iku nalika Rohing Allah kang nahan bakal dijabel kabèh saka wong duraka, ora manèh nyegah bledhosané nepsu manungsa lan bebenduné Iblis! Jagad banjur bakal nyumurupi, kaya durung tau sadurungé, asil saka pamaréntahané Iblis.”

“Nanging ing dina iku, kaya ing mangsa karusakane Yerusalem, umaté Allah bakal kapitulungan, saben wong kang katemu katulis ana ing antarané wong urip. Yesaya 4:3. Kristus wis mratelakaké manawa Panjenengané bakal rawuh kaping pindho kanggo nglumpukaké para setya kagungané marang Sarirané piyambak: ‘Tumuli kabèh taler ing bumi bakal nangis, lan bakal padha weruh Putraning Manungsa rawuh ana ing méga-méga langit kalawan pangwasa lan kamulyan kang ageng. Lan Panjenengané bakal ngutus para malaékaté kalawan swara kalasangka kang sora banget, lan para malaékat iku bakal nglumpukaké umat pilihané saka sakabèhé angin, saka pungkasane langit siji tekan pungkasane langit sijiné.’ Matius 24:30, 31. Sawisé iku wong-wong kang ora manut marang Injil bakal katumpes déning ambeganing tutuké lan bakal dirusak déning padhanging rawuhipun. 2 Tesalonika 2:8. Kaya Israèl jaman biyèn, wong duraka numpes awaké dhéwé; padha rubuh marga saka pialané dhéwé. Lumantar urip ing dosa, wong-wong iku wis ndadèkaké awaké dhéwé manggon adoh banget saka kasalarasan karo Allah, wataké wis saya rusak banget déning piala, satemah panyatane kamulyaning Panjenengané tumrap wong-wong iku dadi geni kang ngobong.”

“Manungsa padha ngati-ati supaya aja nganti nglirwakake piwulang kang katuduhake marang wong-wong mau ana ing pangandikane Kristus. Kaya dene Panjenengane ngélingake para sakabate bab karusakane Yérusalèm, mènèhi pratandha bab karusakan kang wis nyedhaki, supaya wong-wong mau bisa nylametake awaké; mangkono uga Panjenengane wis ngélingake jagad iki bab dinaning karusakan pungkasan lan wis mènèhi pratandha-pratandha tekane, supaya saben wong kang gelem bisa ngungsi saka bebendune kang bakal rawuh. Gusti Yésus ngandika: ‘Bakal ana pratandha-pratandha ana ing srengéngé, lan ing rembulan, lan ing lintang-lintang; lan ana ing bumi kasusahaning bangsa-bangsa.’ Lukas 21:25; Matius 24:29; Markus 13:24–26; Wahyu 6:12–17. Wong-wong kang nyumurupi pratandha-pratandha kang ndhisiki rawuhe Panjenengane iku kudu ‘ngerti manawa wis cedhak, wis ana ing ngarep lawang.’ Matius 24:33. ‘Mulane padha ngawasana,’ mangkono pangandikane pepéling Panjenengane. Markus 13:35. Wong-wong kang nggatekake pepéling iku ora bakal katilar ana ing pepeteng, nganti dina iku nyandhak wong-wong mau tanpa kasadharan. Nanging tumrap wong-wong kang ora gelem ngawasana, ‘dinane Pangéran iku teka kaya maling ing wayah bengi.’ 1 Tesalonika 5:2–5.” The Great Controversy, 36, 37.

Nalika Suster White nulis tembung-tembung iki, isih ana panggenapan ing mangsa ngarep tumrap karusakan Yerusalem. Pengadilan pambalesan sing kaleksanakake marang Roma modhèrn (naga, kéwan galak, lan nabi palsu), ing pungkasaning jagad, nggambarake tiba pungkasané Babul kasukman, nanging Babul kasukman (kapapaan) wis tau tiba sepisan ing taun 1798. Karusakan Yerusalem nggambarake pengadilan pambalesané Allah marang gréja sing murtad.

Karusakané Yérusalèm sajroning telung taun setengah, wiwit taun 66 M nganti taun 70 M, minangka pralambang karusakan paukuman piwalesing Allah ing pungkasaning jagad, kang katibakaké marang Roma jaman modhèren (naga, kéwan galak, lan nabi palsu). Pengepungan lan karusakané Yérusalèm, kang kalaksanakaké déning paganisme wiwit taun 66 M nganti taun 70 M, lumaku pas telung taun setengah.

Pangepungan lan karusakan Yerusalem kasukman kang katindakake déning papalisme lumaku sajroning telung taun setengah miturut wektu kenabian, wiwit taun 538 nganti 1798. Kaloro gambaran mau nglambangaké pangepungan lan karusakan Yerusalem ing “jam” krisis hukum Minggu kang digawa déning Roma modhèrn. Karusakan Yerusalem kang pungkasan saka telu karusakan iku dibalik, kaya kang kawakili ana ing kitab Daniel.

Kitab Daniel diwiwiti kanthi Babil nelukake lan ngrusak Yerusalem, lan dipungkasi kanthi karusakan Babil lan kamenangan Yerusalem. Ing saben telu peperangan mau, ana pratandha kang kaparingake marang umat Kristen kanggo ngandhani supaya padha mlayu saka peperangan kang bakal teka. Ing taun 66 M, pratandha iku dumadi nalika bala tentara Roma kapir masang standar-standaré (gendéra perangé) ana ing lemah suci pasucèn. Ing taun 538, pratandha iku dumadi nalika “wong dosa” kaandharake, lenggah ing padalemané Allah (gréja Kristen), ngetokaké awaké dhéwé yèn dhèwèké iku Allah, nalika dhèwèké netepaké hukum Minggu ing Konsili Orléans ing taun iku. Penegakan pangibadah dina Minggu iku sing diidentifikasi déning kapausan minangka bukti panguwasané marang jagad Kristen, awit wong-wong mau mbantahaké—lan pancèn bener—yèn ora ana dhasar kanggo pangibadah dina Minggu ing Sabdané Allah, lan kasunyatan yèn wong-wong mau netepaké dina Minggu minangka dina pangibadah ing Kekristenan iku dadi bukti yèn panguwasa tradhisi lan adat pakulinan kapiré wong-wong mau luwih dhuwur tinimbang Kitab Suci.

Ing taun 538, umat Kristen kudu misah saka gréja Roma, dudu mung amarga gréja iku sajatiné dudu gréja Kristen kang sejati, nanging uga amarga pratandha wewenang kepausan wis katetepaké ana ing papan suci kagungané gréjané Gusti Allah. Sister White nedahaké proses pamisahan ing sajarah iku sing miwiti mangsa nalika gréjané Gusti Allah mlayu menyang ara-ara samun sajroning sèwu rong atus suwidak taun.

“Nanging ora ana pepadane antarane Sang Pangeran pepadhang lan pangeran pepeteng, lan ora bisa ana pepadane antarane para pandhereké. Nalika wong-wong Kristen sarujuk manunggal karo wong-wong sing mung setengah mratobat saka kapir, wong-wong mau mlebu ing dalan kang nuntun saya adoh lan saya adoh saka kayekten. Iblis bungah banget amarga dhèwèké wis kasil ngapusi wong akèh banget saka para pandhèrèk

Kristus. Sawisé iku banjur ngginakaké kakuwatané kanthi luwih temenan marang wong-wong iki, lan nuwuhaké panyaruwe supaya wong-wong mau nganiaya wong-wong sing tetep setya marang Allah. Ora ana sing mangerti kanthi becik carané nglawan iman Kristen sejati kejaba wong-wong sing biyèn tau dadi para pambéla iman iku; lan wong-wong Kristen murtad iki, manunggal karo kanca-kancané sing setengah kapir, ngarahaké peperangané marang ciri-ciri kang paling pokok saka piwulang-piwulang Kristus.”

“Mbutuhake perjuangan kang banget nggegirisi tumrap wong-wong sing arep tetep setya supaya ngadeg jejeg nglawan panipuan lan pangawuran ala kang disamar nganggo busana kasucèn imam lan dilebokaké menyang pasamuwan. Kitab Suci ora ditampani minangka patokaning pracaya. Piwulang bab kamardikaning agama diarani sesat, lan wong-wong sing nyengkuyung iku disengiti lan dikucilaké.

“Sawisé ana pasulayan kang dawa lan abot, sawetara wong setya mutusaké kanggo mbubaraké sakehing pasamuwané karo gréja kang murtad iku manawa gréja iku isih ora gelem mbébasaké dhiriné saka kasalahan lan panyembahan brahala. Wong-wong mau weruh yèn pepisahan iku dadi kabutuhan kang mutlak manawa padha arep manut marang pangandikané Allah. Padha ora wani nyarujuki kasalahan-kasalahan kang nggawa karusakan tumrap nyawané dhéwé, lan maringi tuladha kang bakal mbebayani iman anak-anaké lan turuné anak-anaké. Kanggo njaga katentreman lan kasawijèn, padha siyap gawé pangalembana apa waé kang cocog karo kasetyan marang Allah; nanging padha ngrasa yèn malah katentreman pisan bakal katuku banget larang manawa kudu ngurbanaké asas. Manawa kasawijèn mung bisa kaolehaké lumantar ngalah marang bebener lan kabeneran, mula supaya ana béda panemu, malah sanadyan nganti perang.” The Great Controversy, 45.

Kita badhé nglajengaken pamanggih-pamanggih punika wonten ing artikel salajengipun.

“Kalanggengan mbentang ana ing ngarsanira. Tirai wis meh kabukak. Kita, kang manggoni kalungguhan kang khidmat lan kebak tanggung jawab iki, apa kang kita tindakake, apa kang kita pikirake, nganti kita tetep nyekeli katresnan egois marang rasa kepenak, nalika jiwa-jiwa padha tiwas ana ing saubengé kita? Apa atiné kita wus dadi temen-temen atos tanpa rasa? Apa kita ora bisa ngrasa utawa mangertèni yèn kita nduwèni sawijining pakaryan kang kudu katindakake kanggo karahayoné wong liya? Para sadulur, apa kowé kalebu golongan wong kang duwé mripat nanging ora ndeleng, lan duwé kuping nanging ora krungu? Apa sia-sia Gusti Allah wus maringi kowé kawruh bab karsané? Apa sia-sia Panjenengané wus ngutus pepéling sapepéling marang kowé? Apa kowé pracaya marang pawartosing kayektèn langgeng bab apa kang bakal tumeka ing bumi iki, apa kowé pracaya yèn paukumané Gusti Allah lagi nglayang ana ing sadhuwuring para bangsa, lan apa kowé isih bisa lungguh kanthi ayem, keset, sembrana, lan seneng ngoyak kasenangan?”

“Saiki dudu wektune umat Allah ngiket katresnané utawa numpuk bandhané ana ing donya. Wektuné wis ora suwé manèh, nalika, kaya para sakabat wiwitan, kita bakal kapeksa ngupaya pangungsèn ing panggonan-panggonan sing sepi lan nyendhiri. Kaya

déné pengepungan Yerusalem déning bala tentara Romawi dadi pratandha kanggo mlayuné wong-wong Kristen Yudea, mangkono uga panguwasa sing dijupuk déning bangsa kita lumantar pranatan sing ngetrapaké sabat kapausan bakal dadi pepeling tumrap kita. Nalika iku bakal tekan wektuné ninggal kutha-kutha gedhé, minangka ancang-ancang kanggo ninggal kutha-kutha cilik tumuju omah-omah sing sumingkir ana ing papan-papan kang sepi ing antarané pagunungan. Lan saiki, tinimbang ngupaya papan padunungan sing larang ing kéné, kita kuduné nyawisaké dhiri kanggo pindhah menyang nagara sing luwih becik, yaiku nagara swarga. Tinimbang ngentèkaké sarana kita kanggo nyukupi kasenangan dhiri, kita kuduné sinau ngirit. Saben talenta sing dipinjemaké déning Allah kudu digunakaké kanggo kamulyané Panjenengané kanthi maringi pepeling marang donya. Allah kagungan pakaryan sing kudu ditindakaké déning para kancanipun nyambut-gawé ana ing kutha-kutha. Misi-misi kita kudu disengkuyung; misi-misi anyar kudu dibukak. Kanggo nerusaké pakaryan iki kanthi kasil, bakal mbutuhaké pangeluaran sing ora sithik. Omah-omah pangibadah dibutuhaké, supaya wong-wong bisa diundang ngrungokaké kayektèn kanggo jaman iki. Kanggo ancas iki piyambak, Allah wis masrahaké modal marang para pandumané. Aja nganti bandha paduka kaiket ing usahaning donya, nganti pakaryan iki kasandhet. Jupuk sarana panjenengan ana ing panggonan sing bisa panjenengan tata kanggo mupangaté pakaryané Allah. Kirimna bandha-bandhamu ndhisiki kowé menyang swarga.” Testimonies, jilid 5, 464.